

részt a földtan és a természeti földrajz területét közösen érintő számos kutatási eredmény fűződik munkásságához. Másrészt hazánk földtani szerkezetéből eredően éppen e rétegeknek van közvetlen gyakorlati kapcsolata a vízgazdálkodásunkban oly nagy szerepet betöltő rétegvizek készletének, minőségének, utánpótlódásának kérdéseivel. Utóbbi célból szervezte meg az artézi kutakban kiépített vízszintészleléseket, melyekkel az eddig felderítetlen méretű, irányú és okozatú rétegvízmozgásokra is fényt kívánnak deríteni.

A nagy aktivitással, invenciózusan folytatott és számos eredményre vezető kutatási tevékenység nem maradt elismerés nélkül. RÓNAI ANDRÁS számos állami, társadalmi és munkahelyi elismerésben részesült (Munkaérendmend ezüst fokozata, A földtani kutatás kiváló dolgozója, a Magyar Hidrológiai Társaság Bogdánfy Ödön emlékérmé, Vásárhelyi Pál díj stb.). 1975-ben életművéért az MTA Tudományos Minősítő Bizottsága a földtudományok doktora megtisztelő tudományos foko-

zatban részesítette. A magyar földrajztudomány is — bár a MÁFI-ban közvetlen földrajzi tevékenységet nem fejthetett ki — mindig számontartotta RÓNAI ANDRÁST. Amit vele a mi tudományunk veszített, bőven visszaadta azt a magyar földtudománynak, annak sokoldalú sikeres művelésével. Jólesik hallani, látni elért eredményeit, amiket áttételesen a földrajztudomány is sokban hasznosít. Közvetlen kapcsolata is van velünk, éppen a negyedkorkutatás tekintetében, lévén e tudományterület mind a földtannak, mind a földrajznak közös érintkezési felülete.

Midőn az életműhöz e jubileum alkalmából gratulálunk, kívánjuk, hogy épüljön az tovább éppen olyan sikeresen, amint kerek ötven éve geográfusként indult és ahogy több mint negyedszázada geológusként folytatódott. S kísérje azt tovább RÓNAI ANDRÁS töretlen, fiatalos derűje, életkedvet sugárzó alkotókészsége.

SOMOGYI SÁNDOR DR.

KRETZOI MIKLÓS 70 ÉVES

KRETZOI MIKLÓS a magyar és a nemzetközi negyedkorkutatás kiemelkedő egyéniségei közé tartozik. Sokoldalú tevékenységét nehéz kategóriák közé szorítva jellemezni, hiszen ő maga is mindig összefüggéseket, az ok-okozat bonyolult kapcsolatait keresi munkáiban. Zoológus, paleontológus, sztratigráfus, negyedkorkutató — tulajdonképpen mindegyik egy személyben.

Rendszertani munkássága mellett a tudományos barlangkutatás révén korán kapcsolatba kerül földtani, rétegtani kérdésekkel is. KADIÓ OTTOKÁR irányításával a csákvári Bárácházi-barlang ásatását és az őslénytani

leletek feldolgozását végzi, amelyről 1927-ben számol be. Ezt a munkát azután további faunafeldolgozásai követik.

Néhány kisebb barlangi gerinces fauna feldolgozása után a gombaszögi és betfiai lelőhely anyagának vizsgálata fordítják figyelmét a faunák rétegtani besorolása, így mindennek előtt a negyedkor rétegtani kérdései felé. Közben számos gerinces ősmaradványt ír le, jelentős rendszertani átesoportosításokat végez. Foglalkozik a jégkorszakok keletkezésének magyarázatával is, de elsősorban biosztratigráfiai oldalról közelíti meg a kérdést. Már 1940-ben faunafázisokat állapít meg, majd az 1952-ben tartott Alföldi Kongresszuson részletesen kifejti faunahullámokra alapított negyedkorbeosztását. Ezt követően hosszú időn keresztül a negyedkor gerinces biosztratigráfiai alapon való tagolásának pontosabbá tételén dolgozik. A nagyemlősök helyett a kisemlősök, főleg a pocokfélék gyors evolúcióját és dominancia-viszonyaik időbeli változását felhasználva a Villányi-hegység pleisztocén gerinces faunáiról írt munkájában (1956) az alsó pleisztocénnek egész Európára érvényes, az eddigi tagolásokat messze meghaladó részletességű biosztratigráfiai beosztását adja. Az ekkor már alkalmazott, majd a csarnótai legfelső pliocén fauna feldolgozásánál továbbfejlesztett mennyiségi — finomrétegtani módszerek és szemléletet a hazai, majd külföldi paleontológusok átvették és ennek nyomán a pleisztocén biosztratigráfiai kutatások Európa-, sőt, világszerte új lendületet vettek. Ennek eredményeként Közép-Európában általánosan elfogadott lett

KRETZOI MIKLÓS gerinces biokronológiai beosztása.

A rétegtani tagolás további finomításának alapjául szolgál a pocokfélék filogenetikai alapokra helyezett rendszerének 1969-ben adott vázlata.

KRETZOI MIKLÓS negyedkorkutató tevékenységének egy-egy fontos állomását jelzi a tatai ősemberi telep gerinces faunájának feldolgozása, a vértesszöllősi előemberi lelőhely gerinces őslénytani vizsgálata és rétegtani besorolása, az érdi őstelep csontanyagának vizsgálata.

Az utóbbi években rétegtani vizsgálatait szélesebb alapokra helyezve kidolgozza a közép-európai gerinces fauna tercier és kvarter szárazföldi biosztratigráfiáját (1969). E munkája során került kapcsolatba a gerinces paleontológia legizgatóbb kérdésével, az emberre válás problémájával, amelyhez a ruda-

bányai leletek vizsgálata nyomán új adatokkal és szempontokkal járul.

KRETZOI MIKLÓS nemcsak kutató, de ismereteit továbbadó oktató is. Már a felszabadulás után mint előadó tanár tanít az egyetemen, majd 1970-től öt évig Debrecenben az állattani tanszék professzora. Oktatómunkáján kívül is szeretettel segíti a kezdőket tudományos munkájukban. Rávezeti őket a probléma megoldásának útjára, anélkül azonban, hogy elvenné az önálló alkotás örömét. A terepen pedig kiváló mestere fiatalabb kollégáinak. Rendkívül éles szemű lektor, aki a kéziratban rejtőző logikatlanságot vagy elírást azonnal észreveszi. Kritikai megjegyzései szellemesek, mindig segítők és további munkára buzdítók.

Munkabírása, lendülete, szellemes humora irigylésre méltó. Kívánjuk, hogy még sokáig és eredményesen munkálkodjék velünk!

(—)

A MAGYAR FÖLDRAJZI TÁRSASÁG 101. RENDES KÖZGYŰLÉSE

A Magyar Tudományos Akadémia szép felolvasó termében április 22-én 101. közgyűlésére sereglett össze a Magyar Földrajzi Társaság aktív tagsága (mintegy 130-an), hogy egy újabb százas szériával járuljon hozzá a magyar földrajztudomány és a közműveltség szolgálatahoz.

RADÓ SÁNDOR, a Társaság elnöke tudományos megnyitóját „A térképészet fejlődési irányai és perspektívái” címmel tartotta meg. (Az előadást a *Földrajztanítás* 1977. évi 3. száma közli teljes terjedelmében.)

Az előadástól a hallgatóság képet kapott arról a rendkívüli gyors átalakulásról, fejlődésről, amely a kartográfiában mint tudományban s mint alkalmazási szférában bekövetkezett, valamint a különböző térképeknek arról az egyre növekvő fontosságáról, ami ma már nem egy esetben nélkülözhetetlen a tervezés, továbbá különböző műszaki, gazdasági, természet- és társadalomtudományok számára.

A nagy figyelemmel kísért előadás után a Közgyűlés megkezdte érdemi munkáját. Az elnök felolvasta a távolmaradásukért kimentésüket kérők nevét: LÁNG SÁNDOR és PÉCSI MÁRTON társelnökök, CSIKÓS TÓTH ÁGNES, ENYEDI GYÖRGY, FEHÉR JÓZSEF, JAKUCS LÁSZLÓ, PINCZÉS ZOLTÁN, RÉTVÁRI LÁSZLÓ, SZÉKELY ANDRÁS és TÓTH AURÉL tagok, valamint UDVARHELYI KÁROLY tiszteleti tag.

A jegyzőkönyv vezetésére az elnök SEBESTYÉN SÁNDORNÉT, hitelesítésére KÖRPÁS EMIL és BORSY ZOLTÁN választmányi tagokat kérte fel.

A napirend első pontja, A szocialista földrajzért oklevél adományozása volt.

Az elnök emlékeztetett arra, hogy Társaságunk éppen 10 éve — a Nagy Októberi Szocia-

lista Forradalom 50. évfordulója alkalmából — alapította a fenti kitüntetést, amellyel a Közgyűlés évenként a földrajz valamely területén kifejtett jelentős munkásságot kívánja elismerni, ill. jutalmazni.

FÜSI LÁROS választmányi tag nagy érdeklődés közepette terjesztette elő a jelölő bizottság javaslatát, ill. indokolását (l. a 268. oldalon!), amit a Közgyűlés egyhangúlag, élénk tapsal hagyott jóvá. Ezzel az elnök átnyújtotta a kitüntetések.

Ma már hagyomány, hogy a kitüntetésekért az adományozottak közül egyvalaki a többiek nevében is köszönetet mond. Ez alkalommal FRISNYÁK SÁNDOR, a Bessenyei György Tanárképző Főiskola főigazgató-helyettese tette ezt. Idézzük szavait:

„Igen Tisztelt Elnök Elvtárs! Tisztelt Közgyűlés!

A szocialista földrajzért oklevéllel kitüntetettek nevében köszönetet mondok a Magyar Földrajzi Társaság választmányának és a Közgyűlésnek, hogy érdemesnek tartottak bennünket e magas szakmai elismerésre.

Ígérem — társaim nevében is —, hogy a jövőben még energikusabban fogunk munkálkodni a földrajztanítás, az általános iskolai földrajztanár-képzés és továbbképzés, a tan-
könyv- és jegyzetírás, a tudományos kutatás és a földrajzi ismeretterjesztés területén, hogy ezáltal is elősegítsük a szocialista kultúra fejlődését, hazánk szellemi és anyagi értékeinek gyarapodását.”

A Közgyűlés munkája a választással folytatódott.

Társaságunk közgyűléseinek időbeli sorrendje a véletlen folytán úgy alakult, hogy az újabb százas széria nyitánya nemcsak új